

Quan el teatre és el millor jutge

Figueres acull avui una de les poques representacions a Catalunya de «Jauría», el premiat espectacle teatral creat a partir de les transcripcions del judici contra La Manada de Pamplona

El comportament dels atacants cap a la noia, el qüestionament del seu comportament i la desprotecció judicial que va patir van fer que el cas de La Manada de Pamplona marqués un abans i un després socialment. El dramaturg Jordi Casanovas, que ja havia adaptat material judicial per a Ruz-Bárcenas, es va acostar amb una nova mirada a les transcripcions d'un dels judicis més mediàtics dels últims anys per a aixecar un espectacle, Jauría, que busca colpejar l'espectador a poc a poc però amb intensitat, perquè reflexioni sobre el masclisme que impregna el nostre dia a dia.

Estrenat a Madrid amb direcció de Miguel del Arco, arriba per fi a Catalunya -amb parada aquesta tarda al Jardí de Figueres- després d'haver-se endut els premis Max a la millor obra de teatre de l'any i a la millor adaptació per Casanovas, el premi Cultura Contra la Violència de Gènere 2019 del Ministeri d'Igualtat i d'una gira per l'Estat i Llatinoamèrica.

L'autor de Vilafranca o Pàtria va trobar en les declaracions al tribunal «una informació més interessant i complexa que la que sortia a la premsa, detalls que transcendeixen el cas per ser una cosa universal»: d'una banda, l'actuació de la defensa, que va posar en qüestió tot el que havia fet la noia, i, d'altra banda, un detall aparentment fútil com el fet que els ara condemnats no s'acomiadessin d'ella.

«És una cosa molt petita, però per mi va ser determinant per dir 'aquí hi ha una obra de teatre', perquè a sobre un escenari això té un valor, com a espectadors podem llegir millor què hi ha al darrere de marxar sense preguntar-li ni com estava ni dir-li res. Veus més la seva escala de valors en els petits detalls que no pas en el que puguin dir per defensar-se», afirma Casanovas.

L'impacte del masclisme social

A l'hora de construir la dramaturgia de Jauría, «hi ha una aposta ètica que et reclama constantment intentar no cometre errors, no jutjar ni marcar amb la reconstrucció dels diàlegs un discurs que no sigui el que hi ha, ni caure en el morbo», explica sobre l'espectacle, que va haver de reprogramar la seva petita gira catalana (Viladecans, Badalona i Figueres) a causa de la pandèmia.

«No m'interessaven gens els detalls de la violació, gairebé ni se'n parla. Volia mostrar l'abans, el després, com impacta això socialment i com una manera d'entendre el món i les relacions entre homes i dones té repercussió dins el judici: els nois veuen el que han fet com una cosa normal, i això és inquietant», resumeix.

Durant mesos, va treballar per equilibrar el pes de les dues parts al judici i trobar la fórmula per representar els acusats, la denunciant, la fiscalia i també la judicatura, tot un ventall de personatges als quals donen vida els intèrprets Fran Cantos, Álex García, María Hervás, Ignacio Mateos, Martiño Rivas i Raúl Prieto.

«Els mateixos actors que fan d'acusats són també els jutges i magistrats, i això aporta una lectura que m'interessa, perquè dins del judici es produeix una segona violació, una revictimització que em sembla espantosa, perquè amb l'empara del sistema judicial la víctima no hauria d'estar desprotegida i en canvi, llegint la transcripció i la sentència, no va tenir cap protecció», diu. «El cas encén, però encara encén més com la justícia l'assumeix i els errors del sistema, que m'interessa jutjar això i no els mateixos acusats», indica.

«El vot particular del jutge que també considera que tot plegat és normal no és diferent del que pot pensar algú a l'inici de l'obra. No actua correctament, però no és un monstre, es deixa portar per unes creences nocives, que molta gent encara té incrustades en l'ADN cultural», insisteix Casanovas, que acaba d'estrenar una petita peça sobre el cas Kitchen per complementar Ruz-Bárcenas.

Entre l'escriptura del text i el treball amb els actors, Jauría gairebé suma un any de feina per concentrar en 90 minuts «una informació molt destil·lada, perquè t'exploti el cervell i posi en dubte el que portes assumit de casa», explica, afegint que «encara hi ha una sèrie de prejudicis interns que fa que llegim negativament les accions de la noia».

«Hi ha una història molt llarga de demonització de la sexualitat femenina que ens fa culpabilitzar algú per voler anar de festa i passar-s'ho bé i en canvi no ho fem amb ells. Això es va transformant durant la funció i és el que fa sotragar molta gent», subratlla sobre una peça que ha viscut sessions «molt impactants» amb alumnes d'institut entre el públic i que també s'ha recomanat a professionals de la justícia.

Font del document:

https://www.diaridegirona.cat/cultura/2021/01/31/teatre-millor-jutge/1086266.html?utm_source=rss